

ALLAH YOLUNDA CİHADIN İKİ ANA HEDEFİ

EBU ABDULLAH TARIK

ILMU VE CİHAD

© 2011 by Darul Iqbal

Allah Yolunda Cihadın İki Ana Hedefi

Ebu Abdullah Tarık
13 Şaban 1431

İLİM VE CİHAD

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

و بِهِ نَسْتَعِينُ

Allah *subhanehu* ve *Teâlâ'ya* hamdolsun. Rasulü Muhammed'e salât ve selam olsun. Sonra...

...Tüm rasuller *aleyhimussalatu vesselam*'ın ortak davası yalnız Allah *subhanehu* ve *Teala'ya* kulluk etmek, şirki terk etmek ve şirk ehlinde beri olmak olmuştur. Bu din, Allah azze ve *celle*'nin rasullerini ve nebilerini *aleyhimussalatu vesselam* gönderdiği Tevhid dinidir. Tevhid İslam'ın aslıdır, kopması mümkün olmayan sapaşğlam kulptur, dosdoğru yoldur, kendilerine nimet verilenlerin yoludur ve tüm nebilere *aleyhimussalatu vesselam*'ın ortak risalesidir.

Allah *subhanehu* ve *Teâlâ* şöyle buyuruyor:

وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ مِنْ رَسُولٍ إِلَّا نُوحِي إِلَيْهِ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنَا فَاعْبُدُونِ

“ Senden önce gönderdiğimiz her bir rasule mutlaka şunu vahyederdik: “ Benden başka ilah yoktur. O halde yalnız Bana ibadet edin.” (el-Enbiya 25)

Ve diyor ki:

وَلَقَدْ بَعَثْنَا فِي كُلِّ أُمَّةٍ رَسُولًا أَنِ اعْبُدُوا اللَّهَ وَاجْتَنِبُوا الطَّاغُوتَ

“ Andolsun ki Biz her ümmet arasında: “ Allah’a ibadet edin ve tağuttan kaçının” diye bir rasul göndermişizdir.” (en-Nahl 36)

İmam Ahmed *rahimehullah*’ın tahriç ettiği hadiste Rasulullah *sallallahu aleyhi vesellem* şöyle diyor:

الأنبياء إخوة من علات أمهاتهم شتى ودينهم واحد

“ Nebiler, dinleri bir, farklı analardan olan kardeşirler.”¹

Yani, kendilerine verilen şariatlar değişik olmuşsa da, hepsinin dini birdir. Hadiste geçen “ farklı analardan olan kardeşirler” in manası budur, hepsinin ortak dini Tevhittir, ancak getirdikleri şariatlar farklıdır.²

¹ El-Musned, 10263. hadis.

² Fethu'l-bari, ibnu Recep. 3186. hadis.

İmam ibni Kesir *rahimehullah* hadisle alakalı şöyle dedi: “ Şeriatlar farklı olsa da, din birdir. O da şeriki olmayan Allah’a ibadettir.”³

Şu halde rasuller *aleyhimussalatu vesselam*’ın hepsi yalnız Allah *azze ve celle*’ye kulluk etmeye ve O’ndan başka herşeye kulluğu terk etmeye çağırılmışlardır. Bu onların ortak dinidir. Allah *azze ve celle*’nin rasullerine tebliğini emrettiği ve Allah indinde başkasının kabul görmediği İslam dini işte budur.

Allah *azze ve celle* şöyle buyuruyor:

وَمَنْ يَبْتَغِ غَيْرَ الْإِسْلَامِ دِينًا فَلَنْ يُقْبَلَ مِنْهُ

“ Kim İslam’dan başka bir din ararsa, ondan asla kabul olunmaz.” (Al’i-İmran 85)

İbnu Ebi’l-İzz *rahimehullah* meşhur Tahavi şerhinde şöyle dedi: “ **Kim İslam’dan başka bir din ararsa, ondan asla kabul olunmaz**” ayeti her zaman ve mekan için umumdur, lakin şeriatlar farklıdır. Allah’u Teala’nın dediği gibi: “ **Sizden her biriniz için bir şeriat ve bir yol tayin ettik.**” İslam dini Allah *subhanehu ve Teala*’nın kullarına

³ Tefsiru’l-Kurani’l-Azim, el-Enam suresi 164. ayetin tefsiri.

rasullerin dilleriyle teşri kıldıdır. Bu dinin aslı da ferî'de rasullerden rivayet alınmıştır."⁴

Bunun için rasullerin ilki olan ve rasullerin babası sayılan Nuh *aleyhissalatu vesselam*'ın insanları çağırıldığı ancak İslam idi.

Allah *azze ve celle* şöyle buyuruyor:

لَقَدْ أَرْسَلْنَا نُوحًا إِلَىٰ قَوْمِهِ فَقَالَ يَا قَوْمِ اعْبُدُوا اللَّهَ مَا لَكُمْ مِنْ إِلَهٍ غَيْرُهُ

“ Andolsun ki Biz Nuh’u kavmine gönderdik de (o): “ Ey kavmim, Allah’a ibadet edin. Sizin O’ndan başka ilahınız yoktur” (dedi). (el-Araf 59)

Ve Allah *azze ve celle* Nuh *aleyhissalatu vesselam*'ın şöyle dediğini buyuruyor:

وَأُمِرْتُ أَنْ أَكُونَ مِنَ الْمُسْلِمِينَ

“ ...Ve bana müslümanlardan olmam emrolundu.” (Yunus 72)

⁴ Şerhu'l-Akideti't-Tahaviyye, sayfa 518

Ve rasullerin ikinci babası sayılan İbrahim *aleyhissalatu vesselam*'ın insanlara çağırısı ve oğullarına vasiyeti de ancak İslam idi.

إِذْ قَالَ لَهُ رَبُّهُ أَسْلِمِ قَالَ أَسْلَمْتُ لِرَبِّ الْعَالَمِينَ وَوَصَّىٰ بِهَا إِبْرَاهِيمَ
بَنِيهِ وَيَعْقُوبَ يَا بَنِيَّ إِنَّ اللَّهَ اصْطَفَىٰ لَكُمْ الدِّينَ فَلَا تَمُوتُنَّ إِلَّا وَأَنْتُمْ
مُسْلِمُونَ

“ Hani Rabbi ona: “ Teslim ol” dediği zaman o da: “ Alemlerin Rabbine teslim oldum” demişti. İbrahim de bunu oğullarına vasiyet etti. Yakub da (dedi ki): “ oğullarım, Allah sizin için bu dini beğenip seçti. O halde siz ancak müslümanlar olarak can verin.” (el-Bakara 131,132)

Ve ondan sonra Yakub *aleyhissalatu vesselam* da ancak İslam'ı vasiyet bırakmıştır:

أَمْ كُنْتُمْ شُهَدَاءَ إِذْ حَضَرَ يَعْقُوبَ الْمَوْتُ إِذْ قَالَ لِبَنِيهِ مَا تَعْبُدُونَ مِنْ
بَعْدِي قَالُوا نَعْبُدُ إِلَهَكَ وَإِلَهَ آبَائِكَ إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَاقَ إِلَهًا
وَاحِدًا وَنَحْنُ لَهُ مُسْلِمُونَ

“ Yoksa siz ölüm Yakub'a gelip çattığı zaman orada hazır mıydınız? Hani o, oğullarına: Benden sonra siz neye ibadet edeceksiniz?” dediği zaman, onlar: “ Senin ilahına ve ataların İbrahim, İsmail, İshak'ın ilahına, bir tek olan ilaha ibadet edeceğiz. Biz O'na teslim olmuşuzdur” demişlerdi.” (el-Bakara 133)

Emir hep böyle olmuştur. İnsanların her zamanda tek bir ilahı olmuştur, tek bir dini, tek bir kitabı ve tek bir rasulü olmuştur. Her bir gönderilen kitap ve her bir gelen rasul aynı ezeli davette bulunmuşlardır:

اعْبُدُوا اللَّهَ مَا لَكُمْ مِنْ إِلَهٍ غَيْرُهُ

“ Allah’a ibadet edin. Sizin O’ndan başka hiçbir ilahınız yoktur.” (el-Araf 59, 65, 73, 85)

Ezelden beri müslümanlar bu hakikat üzere bir araya gelmişlerdir ve Tevhid birliğini, İslam ümmetini, İslam cemaatini oluşturmuşlardır. İşte bundan ötürü Allah *celle ve ala* bütün rasullerine birlik, beraberliği ve cemaati emretmiştir ve ayrılığı, ihtilafı ve tefrikayı nehyetmiştir.

Allah *subhanehu ve Teala* şöyle buyuruyor:

شَرَعَ لَكُمْ مِنَ الدِّينِ مَا وَصَّى بِهِ نُوحًا وَالَّذِي أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ وَمَا وَصَّيْنَا بِهِ إِبْرَاهِيمَ وَمُوسَى وَعِيسَى أَنْ أَقِيمُوا الدِّينَ وَلَا تَتَفَرَّقُوا فِيهِ

“ O, “ dini dosdoğru tutun, onda ayrılığa düşmeyin” diye dinden Nuh’a tavsiye ettiğini, sana vahyettiğimizi, İbrahim, Musa ve İsa’ya tavsiye ettiğimizi size de şeriat kıldı.” (eş-Şura

Ayetin tefsirinde Mucahid *rahimehullah*: “ Allah’ın dini, O’na itaat etmek ve Tevhid hususunda birdir” dedi.⁵

Ve İmam Kurtubi *rahimehullah* şöyle dedi: “ Dinin dosdoğru tutulması, Allah’ı birlemek (Tevhid) ve O’na itaat etmektir. Rasullerine, kitaplarına, ahiret gününe ve kişinin yerine getirmekle ancak müslüman olacağı diğer hususlara iman etmektir. Bu buyrukla Allahu Teâlâ, en güzel halleri ile ümmetlerin maslahatları demek olan şer’i hükümleri kastetmemektedir. Çünkü bunlar farklı ve ayrıdır. Allah’u Teâlâ bir başka yerde: “ **Sizden her biriniz için bir şeriat ve bir yol tayin ettik**” diye buyurmaktadır.”

Ve sonra şöyle devam etti: “ Buna göre ayetin manası şudur: “ Ey Muhammed, sana da, Nuh’a da tek bir dini tavsiye ettik”. Bununla şeriatın hakkında farklılık göstermediği asılları kastetmektedir. Bunlar Tevhid, namaz, zekat, oruç, hac, Allah *subhanehu* ve *Teala’ya* salih amellerle yaklaşmak, kalbi ve bedeni Allahu Teala’ya döndüren yakınlaştırmacı işler, doğruluk, ahde vefa göstermek, emaneti yerine getirmek,

⁵ En-nuketü ve’l-uyun, eş-Şura 13 üçüncü ayetin tefsiri

akrabalık bağlarını gözetmek, küfrün, öldürmenin, zina'nın, yaratılmışlara eziyet etmenin haram kılınması, nerede olursa olsun hayvanlara gereksiz saldırıda bulunulması, bayağı işlerin yapılmaya kalkışılması, şeref, haysiyet ve mertliğe aykırı adiliklerin işlenmesinin yasak kılınması gibi hükümlerdir. Bütün bunlar tek bir din ve aynı millet olarak teşri kılınmıştır. Rasuller şahısları itibari ile ayrı olsalar da onların dile getirdikleri şeriatlarda bu hususlarda ayrılık yoktur.”⁶

Rasuller *sallallahu aleyhim vesellem* arasında oluşan Tevhid birliğinin müslümanlar arasında da oluşması için tefrikanın nehyedilmesi tabii ki elzemdi. İşte bunun için Allah *subhanheu* ve *Teâlâ* birçok nassda ümmete ayrılığı ve ihtilafı nehyetmiştir.

Allah *azze ve celle* buyuruyor ki:

وَأَنَّ هَذَا صِرَاطِي مُسْتَقِيمًا فَاتَّبِعُوهُ وَلَا تَتَّبِعُوا السُّبُلَ فَتَفَرَّقَ بِكُمْ
عَنْ سَبِيلِهِ ذَلِكُمْ وَصَّاكُمْ بِهِ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ

⁶ El- Camiu li ahkami'l-Kuran, eş-Şura 13üçüncü ayetin tefsiri

“ Şüphesiz ki bu benim dosdoğru yolumdur. O halde ona uyun. Başka yollara uymayın. Sonra sizi O’nun yolundan ayırırlar. İşte sakınasınız diye Allah size bunları tavsiye etti.” (el-Enam 153)

İbni Abbas *radiyallahu anhuma* ayetin tefsirinde şöyle dedi: “ Allah müminlere cemaati emretti ve onlara ihtilafı ve tefrikayı nehyetti. Öncekilerin helaki da ancak dinde gösterdikleri husumet ve tartışmadan ötürü olduğunu haber verdi.”⁷

Allah *subhanehu* ve *Teâlâ’nın* rızasına giden yol muhakkak yalnız tek bir yoldur, tüm rasullerine ve ümmetlerine emrettiği ve müslümanların üzerinde cemaati oluşturdukları yoldur. Tevhid yoludur. Cemaatten ayrılan ve başka yollara uyanların yolu değildir. İmam ibni Kayyim *rahimehullah* dediği gibi: “ zira Allah’a ulaştırın yol birdir. Bu yol Allah’ın rasullerini gönderdiği ve kitaplarını indirdiği yoldur. Herkes ancak bu yol ile O’na ulaşır. Ve eğer insanlar her bir yoldan gelseler ve her bir kapıyı çalsalar, yollar onlara kapalıdır, kapılar onlara kitlidir. Sadece bir yol Onunla beraberdir, ancak bir yol O’na ulaştırır.”⁸

⁷ Tefsiru’l-Kur’ani’l-Azim, el-Enam 153üçüncü ayetin tefsiri

⁸ Medericu’s-Salikin, cüz 1, sayfa 15

Bu yol Tevhid üzere birlik, beraberlik yoludur, Allah azze ve celle'nin kendileri için hayır murad ettiği kişilere uzattığı ipidir, İslam'dır, Allah *subhanenu* ve *Teala'nın* dosdoğru yoludur.

İbnu Mesud *radiyallahu anhu* dedi ki: " Rasulallah *sallallahu aleyhi vesellem* eliyle bir çizgi çizdi, sonra: " **bu Allah'ın dosdoğru yoludur**" dedi. Ve sağına ve soluna da çizgiler çizdi ve sonra: " **bu yolların üzerinde ancak ona çağıran bir şeytan vardır**" dedi ve " **Şüphesiz ki bu benim dosdoğru yolumdur. O halde ona uyun. Başka yollara uymayın. Sonra sizi O'nun yolundan ayırırlar**" ayetini okudu."⁹

Rasulallah *sallallahu aleyhi vesellem* Rabbinden şöyle rivayet ediyor:

إني خلقت عبادي حنفاء، فجاءتهم الشياطين فاجتالتهم عن دينهم

" Andolsun Ben kullarımı Hanifler olarak yarattım. Sonra şeytanlar onlara yaklaştı ve dinlerinden döndürdüler..."¹⁰

حنف (hanefe) meyletmek, dönmektir. الحنيف (el hanif) de meyleden dir, yani Allah azze ve

⁹ El-Musned, 4437inci hadis

¹⁰ İmam Muslim, İbnu Hibban, Taberani ve başkaları tahriç etmişlerdir.

celle'nin kendisini yarattığı gayeye doğru dönen, meyledendir. Yaratılış gayesi ise ancak ibadettir:

وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ

“ Ben cinleri de insanları da ancak Bana ibadet etsinler diye yarattım.” (ez-Zariyat 56)

Ve ibni Abbas *radiyallahu anhuma* ibadetten neyin kastedildiğini açıklarken şöyle dedi: “ Kur’an’da geçen her ibadetten kast edilen tevhitir”¹¹

Şu halde, insan ve cinlerin yaratılış gayesi ancak Allah *subhanehu* ve *Teala'yı* rububiyeti ve uluhiyetinde birlemektir. Tevhid budur. Sadece bunun için yaratılmışlardır. Toplu halde, hep beraber, *حنفاء* (hanifler) olarak Tevhidi ikame etmek için yaratılmışlardır ve bununla emrolunmuşlardır.

أَنْ أَقِيمُوا الدِّينَ وَلَا تَتَفَرَّقُوا فِيهِ

“ dini dosdoğru tutun, onda ayrılığa düşmeyin” (eş-Şura 13)

¹¹ Mealimu't-Tenzil, Bakara 21 inci ayetin tefsiri.

Bu halde açıkça beyan olmuş olan şu ki, müslümanların Tevhid üzere birleşmiş tek bir cemaat halinde olmaları dışında bir hal üzere olmaları, hem yaratılış gayesine terstir ve hem de ilahi emre terstir.

Allah *subhanehu* ve *Teâlâ* şöyle buyuruyor:

وَلَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ تَفَرَّقُوا وَاخْتَلَفُوا مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَهُمُ الْبَيِّنَاتُ
وَأُولَئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ

“ Siz, kendilerine apaçık deliller geldikten sonra parçalanıp ayrılığa düşenler gibi olmayın. İşte onlar için büyük bir azap vardır.”

(Al’i-İmran 105)

İmam ibni Kesir *rahimehullah* ayetin tefsirinde dedi ki: “ bununla kast ettiği bizden önce kendilerine kitap indirilen ümmetlerdir. Onlar, Allah’ın kendilerine hüccetleri ve apaçık delilleri ikame ettikten sonra, Allah’ın murad ettiği kadarıyla kitaplarında ayrılığa ve ihtilafa düştüler. Çok ihtilaflara düştüler. Bu halleri birkaç yoldan rivayet edilen hadiste şöyle beyan edilmektedir:

إن اليهود اختلفوا على إحدى وسبعين فرقة، وإن النصارى اختلفوا على اثنتين وسبعين فرقة وستفترق هذه الأمة على ثلاث وسبعين فرقة، كلها في النار إلا واحدة. قالوا: من هم يا رسول الله؟ قال: ما أنا عليه وأصحابي

“ Şüphesiz Yahudiler yetmiş bir fırkaya ayrılmışlardır. Ve şüphesiz hiristiyanlar yetmiş iki fırkaya ayrılmışlardır. Ve bu ümmet yetmiş üç fırkaya ayrılacaktır. Birisi hariç hepsi ateştedir.” Dediler ki: “ onlar kimlerdir, ey Allah’ın rasulü?”

“ Benim ve ashabımın buldukları üzeri olanlar” dedi.¹²

İmam ibni Kesir *rahimehullah*’ın naklettiği bu hadisten ve bu manada olan diğer hadislerden kesinleşen şu ki, bu ümmette, önceki ümmetlerde olduğu gibi, ihtilaflar ve ayrılıklar meydana gelecektir. Önemli olan şu ki, bu ihtilafların ve ayrılığın sebebi ilimsizlik olmayacaktır bilakis anlaşmazlık ve çekememezlik olacaktır.

Allah *azze ve celle* buyuruyor ki:

إِنَّ الدِّينَ عِنْدَ اللَّهِ الْإِسْلَامُ وَمَا اخْتَلَفَ الَّذِينَ أُوْتُوا الْكِتَابَ إِلَّا مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَهُمُ الْعِلْمُ بَعْئِيًا بَيْنَهُمْ وَمَنْ يَكْفُرْ بِآيَاتِ اللَّهِ فَإِنَّ اللَّهَ سَرِيعُ الْحِسَابِ

“ Şüphesiz Allah nezdinde din İslam’dır. Kendilerine kitap verilenler ancak kendilerine ilim geldikten sonra, aralarındaki kıskançlıktan dolayı ayrılığa düştüler. Kim Allah’ın ayetlerini

¹² Tefsiru’l-Kur’ani’l-Azim, el-Beyyine 6ıncı ayetin tefsiri.

inkar ederse, muhakkak Allah hesabı pek çabuk görendir.” (Al’i-İmran, 19)

İmam ibni Kesir *rahimehullah* dedi ki: “ aralarında kıskançlık ve çekememeziğe düştüler ve birbirlerine hasetlerinden, kıskançlıklarından ve zıtlaşmalarından dolayı hakta ihtilaf ettiler. Aralarındaki buğz onları diğerinin bütün söz ve fiillerine, hakta olsa, muhalefet etmeye sevk etti.” Ve

وَلَقَدْ بَوَّأْنَا بَنِي إِسْرَائِيلَ مُبَوَّأً صِدْقٍ وَرَزَقْنَاهُمْ مِنَ الطَّيِّبَاتِ فَمَا
اِخْتَلَفُوا حَتَّىٰ جَاءَهُمُ الْعِلْمُ إِنَّ رَبَّكَ يُقْضِي بَيْنَهُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ فِيمَا
كَانُوا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ

“ Andolsun ki Biz, İsrailoğullarını gerçekten çok güzel bir yere yerleştirdik. Onları hoş ve temiz şeylerle rızıklandırdık. Kendilerine ilim gelinceye kadar anlaşmazlığa düşmediler. Muhakkak ki Rabbin, anlaşmazlığa düştükleri şeyler hakkında kıyamet günü aralarında hüküm verecektir.” (Yunus 93)

ayetinin tefsirinde de şöyle dedi: “ yani, kendilerine ancak ilim geldikten sonra meselelerde ihtilaf etmişlerdir. Yani aslında onların ihtilaf edecekleri bir şey yoktu, zira Allah onlara her şeyi açıklamış ve anlaşmazlıkları kaldırmıştı: “ Kendilerine ilim gelinceye kadar anlaşmazlığa düşmediler.”

Kitap ehlinin ayrılığa düşmesi ancak kendilerine ilim verildikten sonra olmuştur. Onlar cehaletlerinden dolayı fırkalaşmamışlardır, aksine ancak haklarında ilmin sabit olmasından sonra, nefislerine uyarak ihtilaf etmişlerdir ve fırkalara bölünmüşlerdir.

Bu ümmette aynı kitap ehli gibi ancak kendisine gelen ilimden sonra, hasetlerinden ve tersliklerinden ötürü bölünmüştür. Hâlbuki bu ümmete verilen kitap son kitap, kıyamete kadar gelecek bütün insan ve cinlere hitap eden kitaptır. Bizzat Allah *azze ve celle*'nin koruması altında olan kitap. Önünden ve arkasından kendisine batılın ulaşmadığı ilahi kitap. Ve Rasulü *sallallahu aleyhi vesellem*, son rasul, kendi hevasından bir söz söylemeyen, kendisine verilen bir vahiyden başkası olmayan, eğer bazı sözleri uydurup O'na isnat etseydi, " **Biz onu elbette aliverirdik, sonra da kalbinin damarını elbette koparırdık, o zaman da sizden hiçbir kimse bunu ona yapmamıza engel olamazdı**" sözleriyle ilahi tezkiye ile şereflendirilmiş, ümmetini gecesini, gündüzü kadar aydın olan bir yol üzere bırakan, ümmetine rauf ve rahim olan

imamların efendisi. O bu ümmeti ihtilaflar üzere bırakmadı.

O, sallallahu aleyhi ve sellem, kardeşleri gibi ihtilafları kaldırmak için gönderildi halde, bu nasıl olabilir ki?

كَانَ النَّاسُ أُمَّةً وَاحِدَةً فَبَعَثَ اللَّهُ النَّبِيِّينَ مُبَشِّرِينَ وَمُنذِرِينَ وَأَنْزَلَ مَعَهُمُ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ لِيَحْكُمَ بَيْنَ النَّاسِ فِي مَا اخْتَلَفُوا فِيهِ

“ İnsanlar tek bir ümmet idi. Allah da nebileri müjdeleyici ve korkutucular olmak üzere gönderdi. Beraberlerinde insanların anlaşmazlığa düştükleri şeyler hakkında aralarında hükmetmek için de hak ile Kitabı indirdi.” (el-Bakara, 213)

Bu nasıl olur ki ve o *sallallahu aleyhi ve sellem* kendisine ihtilafların arz edilmesi ve kararına boyun eğilmesiyle emredilmiş olandır:

فَإِنْ تَنَازَعْتُمْ فِي شَيْءٍ فَرُدُّوهُ إِلَى اللَّهِ وَالرَّسُولِ

“ Eğer herhangi bir hususta anlaşmazlığa düşerseniz onu Allah ve Rasulü’ne götürünüz.” (en-Nisa 59)

Hayır, Allah azze ve celle'nin Rasulü Muhammed *sallallahu aleyhi ve sellem*'e indirdiği ve onun bize bıraktığı din tek bir yol üzere olan, ihtilaf ve tefrikalardan beri olan bir dindir. Aksine o, ihtilafa düşmüş olanlar arasında hükmetmek için gelen bir dindir:

فَلَا وَرَبِّكَ لَا يُؤْمِنُونَ حَتَّىٰ يُحَكِّمُوكَ فِيمَا شَجَرَ بَيْنَهُمْ ثُمَّ لَا يَجِدُوا فِي أَنفُسِهِمْ حَرَجًا مِّمَّا قَضَيْتَ وَيُسَلِّمُوا تَسْلِيمًا

“ Hayır, Rabbine andolsun ki, aralarında çıkan anlaşmazlıklarda seni hakem yapıp sonra da verdiği hükümden dolayı içlerinde hiçbir sıkıntı duymadan, tam bir teslimiyetle teslim olmadıkça iman etmiş olmazlar.” (en-Nisa 65)

İmam Şatibi *rahimehullah* “ Eğer herhangi bir hususta anlaşmazlığa düşerseniz onu Allah ve Rasulü'ne götürünüz.” ayetinde şöyle dedi: “ Eğer şeriat ihtilafı gerektirseydi, ona arz olunmakta bir mana kalmazdı. Ve *في شيء* (fi şeyin) sözü şart siyaki içinde nekre gelmiştir. Bu, usulen, umum sığalarındandır ve umumi olarak bütün tartışmaları içine alır. Bunun için ona götürülmesi(ndeki emir) ancak (şeriatın) bir

olduğundandır. Şu halde, hak ehli fırkalar halinde olamaz.”¹³

Ayrıca yukarıda zikri geçen fırka hadisinde Rasulullah *sallallahu aleyhi vesellem* bu ümmetin yetmiş üç fırkaya bölüneceğini haber verdiğinde, bir fırka hariç, hepsinin cehenneme gideceklerini haber veriyor. Bir fırka hariç, zira hak birdir. Tefrikayı kabul etmez. İmam Şatibi *rahimehullah*'ın dediği gibi: “ aleyhissalatu vesselam “ **bir fırka hariç** “ diyerek, hakkın bir olduğunu ve ihtilaf içermediğini belirlemiştir, zira hak da fırka fırka olmuş olsaydı “**bir fırka hariç**” demezdi.”¹⁴

Şu halde, İslam dinini koruyan, kollayan ve zafere götüren iki direklerden birisi olan cihadın¹⁵ hedefi de muhakkak

Bir, Tevhidin ikamesi ve

iki, Tevhid üzere cemaatin muhafazası olması gerekir.

¹³ El-İtisam, sayfa 467

¹⁴ El-İtisam, sayfa 467

¹⁵ Diğeri ilimdir

Zira bunun için emredilmiştir.

İlkinde gelince, Allah *subhanehu* ve *Teala* şöyle buyuruyor:

وَقَاتِلُوهُمْ حَتَّى لَا تَكُونَ فِتْنَةٌ وَيَكُونَ الدِّينُ لِلَّهِ

“ **Fitne kalkıncaya ve din yalnız Allah’ın oluncaya kadar onlarla savaşın.**” (el-Bakara 193)

Allah *subhanehu* ve *Teala* şirk kalkıncaya kadar, Allah’tan başka ibadet edilen ve itaat edilen tağutlar, putlar ve yalancı ilahlar yok oluncaya kadar ve yeryüzünde yalnız Allah *azze* ve *celle*’ye ibadet ve itaat edilinceye kadar savaşı emretmiştir.

İbni Abbas, Katade, Mucahid, Suddi, Rabi’, ibni Zeyd, Ebu’l-Aliyye, Hasan, Mukatil ve Zeyd bin Eslem ayetteki fitneyi şirk olarak açıklamışlardır. Ve ibni Abbas “ **din yalnız Allah’ın oluncaya kadar**”, yani “ Tevhid Allah’a halis kılınıncaya kadar”, Rabi’ ve Katade “ yalnız Allah’a ibadet edilinceye kadar”, Muhammed bin İshak “ Tevhid’in şirk olmaksızın yalnız Allah’a halis

kılınıp, putların atılıp terk edilinceye kadar" ile açıklanmıştır.¹⁶

Zuhri de Urve bin Zubejr ve başkalarının " **fitne kalkıncaya kadar**", yani " bir müslüman dininde fitneye maruz kalmayıncaya kadar" olarak mana verdiklerini nakletmiştir.¹⁷

İmam Kurtubi *rahimehullah* şöyle dedi: " Allah'ü Teâlâ'nın " **onlarla savaşın**" buyruğu, bunu nesh edici bir buyruk olarak görenlere göre, her yerde her müşrike karşı savaşma emrini içermektedir. Bu ayetin nesh edici olmadığını kabul edenlere göre ise mana Allah'ü Teâlâ'nın haklarında: " **Sizinle savaşanlarla... savaşın**" diye buyurduğu kimselerle savaşınız, demektir. Ancak birinci görüş daha üstündür. Bu da kâfirlerin savaşa başlamaları şartına bağlı olmaksızın mutlak olarak savaşma emri olmasıdır. Bunun delili ise Allah'ü Teâlâ'nın: " **ve din yalnız Allah'ın oluncaya kadar**" buyruğudur. Ve aleyhisselam da şöyle buyuruyor: " **Ben insanlarla la ilahe il-**

¹⁶ Camiu'l-Beyani fi teveli'l-Kur'an, el-Bakara 193üncü ayet ve Tefsiru'l-Kur'ani'l-Azim, el-Enfal 38inci ayetin tefsiri.

¹⁷ Tefsiru'l-Kur'ani'l-Azim, el-Enfal 38inci ayetin tefsiri.

İlallah değinceye kadar savaşmakla emrolundum." İşte bu ayet ve hadis savaşmanın sebebinin kũfũr olduğunu ortaya koymaktadır. Zira Allah'ũ Teâlâ bu ayette " **fitne kalkıncaya kadar**" diye buyurmaktadır. Burada fitne, kũfũr demektir. Bu halde savaşın nihai hedefi kũfrũn kalmamasıdır. Bu da açıkça anlaşılan bir husustur.

İbni Abbas, Katade, Rabi', Suddi ve başkaları şoyle dediler: " Bu ayette fitne şirk ve ona bağlı olarak (muşriklerin) muminlere verdikleri eziyettir."¹⁸

Ve İmam şevkani *rahimehullah* dedi ki: " **Fitne kalkıncaya kadar onlarla savaşın**" buyruğu sonuna kadar, yani fitne kalmayıncaya kadar ve din yalnız Allah'ın oluncaya kadar, muşriklerle savaşma emrini iğeriyor. Dinin yalnız Allah'ın olması da İslam'a girmek ve ondan başka İslam'a aykırı tũm dinlerden çıkmak ile olur. Bunun iğerin İslam'a girmiş ve şirki tamamıyla terk etmiş olana karşı savaşmak helal olmaz."¹⁹

¹⁸ El-Camiu li Ahkami'l-Kuran, el-Bakara 193ũncũ ayetin tefsiri

¹⁹ Fethu'l-Kadir, el-Bakara 190ıncı ayetin tefsiri.

İşte bunun için Allah *subhanehu ve Teala* cihadı emretmiştir. İnsanları ve cinleri yaratmış olduğu aynı gaye için. O gaye de Tevhidin ikamesidir.

Tevhidin ikamesi de, ulûhiyeti yalnız Allah *azze ve celle* için ispat etmek ve O'ndan başkası için inkâr etmek olunca, Allah'tan başka ibadet edilen ve itaat edilen tağutların, batıl dinlerinin ve kanunlarının inkârı ve destekçilerinden ve taraftarlarından beri olmak ve onlara düşman olmak Tevhidin tahakkuk etmesi için şart olmuştur.

İşte bu beri olmanın doruk noktası, Rahman'ın dostlarıyla, şeytan'ın dostları arasında en belirgin ayırıcı unsur ve müslümanın Allah *azze ve celle*'ye teslimiyetinin en yüce ispatı olan cihad fi sebilillahtır.

Allah yolunda cihad, Allah'ın kelimesini, kelime-i Tevhid'i, la ilahe illallah'ı, yüceltmek için, kulluğu Allah *azze ve celle*'ye halis kılmak için, insanları kullara kulluktan çıkarıp, kulların Rabbi olan Allah *subhanehu ve Teâlâ*'ya kulluğa götürmek için, İslam'dan başka bir din kalmaması için, Allah'tan başka kulluk edilen ve itaat edilen

putların yıkılıp, köklerinin kurutulması için emredilmiştir.

İşte insanlar ve cinler bunun için yaratılmışlardır.

Bunun için İmam ibni Teymiyye *rahmetullahi Teala aleyhi* şöyle dedi: “ Subhanehu şöyle demiştir: “ **Fitne kalkıncaya ve din yalnız Allah’ın oluncaya kadar onlarla savaşın.**” Bu böyledir çünkü mahlûkat bunun için yaratılmıştır. Allah’u Teâlâ’nın dediği gibi: “ **Ben cinleri de insanları da ancak Bana ibadet etsinler diye yarattım.**” Mahlûkatın yaratılmış olduğu gaye için olan her şey Allah katında övülmüştür ve sahibi için baki kalır. Salih amel işte bunlardır.”²⁰

Ve Allah’ın rasulü *sallallahu aleyhi vesellem* şöyle buyurdu:

بعثت بين يدي الساعة بالسيف حتى يعبد الله وحده لا شريك له

²⁰ El-emru bi'l-marufi ve'n-nehyu ani'l-munker, sayfa 43

“ Şeriki olmaksızın sadece Allah’a ibadet edilmesi için, kıyamet saatinden önce ben kılıç ile gönderildim.”²¹

İşte bu gaye için, “ şeriki olmaksızın sadece Allah’a ibadet edilmesi için” tüm rasuller ve nebiler *aleyhimussalatu vesselam* gelmişlerdir, bunun için yedi sema ve yedi arz yaratılmıştır, bunun için cennet ve cehennem hazırlanmıştır, işte bunun için kılıçlar kılıflarından çekilmiştir “ ki Allah, Kendisine ve rasullerine gaybda kimin yardım edeceğini ortaya çıkarısın”.

İkincisine gelince, muhakkak cihadın hedefi İslam birliğinin ikamesi ve muhafazası olma zorundadır. Zira Allah *azze ve celle* müslümanlara yeryüzünde fesat ve fitne kalmayınca ve din Allah *azze ve celle*’ye has kılınıncaya kadar savaşmayı emretmiştir. Bunun için ise muhakkak güç ve kuvvete ihtiyaç vardır. Bunu da sağlayan ancak birlik ve beraberliktir. Şu halde, küfre karşı savaşmak için İslam cemaatini oluşturmak, savaş emri gibi vaciptir. Zira bir vacibin ancak kendisiyle gerçekleştiği şeyde vaciptir.

²¹ İmam Ahmed ve Ebu Davud tahrir etmişlerdir.

Bunun için Kuran'da savaş emri daima cem sığısında gelmiştir. Bu ayetlerden sadece bazıları şunlardır: “ **Sizinle savaşılanlarla sizde savaşın...**”, “ **onları nerede bulursanız öldürün...**”, “ **fitne kalkıncaya ve din yalnız Allah'ın oluncaya kadar onlarla savaşın...**”, “ **siz de onlara karşı gücünüzün yettiği kadar kuvvet ve bağlanıp beslenen atlar hazırlayın...**”, “ **ey nebi, mu'minleri savaşa teşvik et...**”, “ **ağırlıklı ve ağırlıksız olarak savaşa çıkın ve Allah yolunda mallarınızla, canlarınızla cihad edin...**” ve “ **ey iman edenler, kafirlerden size yakın olanlarla savaşın...”**

Birlik beraberliğin aksi olan tefrika ve ihtilaf ise bölünmeye ve dolayısıyla gücün gitmesine sebep olur. Bunun için Allah *azze ve celle* muminlere ve özellikle mucahitlere ihtilafı nehyetmiştir.

Allah *subhanehu* ve *Teâlâ* şöyle buyuruyor:

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا لَقَيْتُمْ فِتْنَةً فَاتَّبِعُوا وَادْكُرُوا اللَّهَ كَثِيرًا لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ وَأَطِيعُوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَلَا تَنَازَعُوا فَتَفْشَلُوا وَتَذْهَبَ رِيحُكُمْ وَاصْبِرُوا إِنَّ اللَّهَ مَعَ الصَّابِرِينَ

“ Ey iman edenler! Bir topluluk ile karşılaşarsanız sebat edin, Allah’ı çokça anın ki felah bulasınız. Allah ve Rasulüne itaat edin. Birbirinizle çekişmeyin. Sonra korkuya kapılırsınız ve gücünüz gider. Bir de sabredin. Şüphesiz Allah sabredenlerle beraberdir.” (el-Enfal 45,46)

Ayetin tefsirinde Ebu Bekr ibn’ul-Arabi *rahimehullah* şöyle dedi: “ “ **Allah ve Rasulüne itaat edin.**” Bu tavsiye kendisiyle nusretin var olduğu aslın ta kendisidir, hak bununla belli olur, kalp bununla selamete erer ve bedeninin amelleri bununla istikamet bulur. Bunun için kişi bütün amellerinde emirlere ve yasaklara itaat etme durumundadır. Zira müslümanlar sayılarıyla değil, amelleriyle savaşırlar ve askeri imkânlarıyla değil, inançları ile savaşırlar. Böylece Allah müslüman topluluklara nice fetihler ihsan etmiştir ve kılıçlarının süsleri ancak galibiyet ardından galibiyetler olmuştur.” Ve sonra şöyle dedi: “ kalpler bir şey üzere birleşirse varlığı kararlı olur ve işler yolunda gider. Ve eğer kalbin beraberliği koparsa, idrakte acizleşir ve duygular kabul etmekte körelir. Birlik nefis için huzur ve sükûnettir. Kalp için kuvvettir. Fakat ihtilaf onu

zayıflatır, duyguları çoğaltır ve böylece istenilenden geride kalır ve hedef kaçar. Bu hal O'nun şu kavlidir: “ **Birbirinizle çekişmeyin. Sonra korkuya kapılırsınız ve gücünüz gider.**”

«²²

Ve İmam ibni Cerir *rahimehullah* şöyle dedi: “ **Birbirinizle çekişmeyin. Sonra korkuya kapılırsınız ve gücünüz gider**”, ihtilaf etmeyin, sonra ayrılığa düşersiniz ve kalpleriniz birbirinizden ayrılır, zayıf düşer, korkaklaşırsınız ve gücünüz gider, cesaretiniz kırılır ve aranız açılır.”²³

Evet, ihtilaflar ve tartışmalar kalplerin ayrılmasına sebep olur. Kalpler ayrılınca bedenler de ayrılacaktır, çünkü bedende zuhur eden ancak kalbin taşıdığıdır.

Ve Allah *azze ve celle*'nin şu ayeti tahakkuk eder:

إِلَّا تَفْعَلُوهُ تَكُنْ فِتْنَةٌ فِي الْأَرْضِ وَفَسَادٌ كَبِيرٌ

²² Ahkamu'l-Kuran, el-Enfal suresindeki meseleler bölümü

²³ Camiu'l-Beyan fi tevili'l-Kuran, el-Enfal suresi 46ıncı ayetin tefsiri

“ Eğer siz bunu yapmazsanız yeryüzünde bir fitne ve büyük bir fesad olur.” (el-Enfal 73)

İmam ibni Cerir *rahimehullah* ayette geçen “ **bunu yapmazsanız**” hakkında dedi ki: “ size emrettiğim, yani dinde yardımlaşmayı ve desteklemeyi yapmazsanız yeryüzünde fitne olacaktır.”²⁴

Yani, müslümanların kalpleri birbirinden koparsa ve dolayısıyla sevgi, dostluk ve İslam cemaatinin vahdeti bozulursa yeryüzünde fitne olacaktır. Müslümanların fırka, fırka olduklarından dolayı devlet ve güç sahibi olmamalarından daha büyük bir fitne var mıdır? Hâlbuki cihad fitneyi yeryüzünden kaldırmak için emredilmişti. Ebu Bekr et-Tartuşi *rahimehullah* ne de doğru söylemiştir: “ zaferin başı birlik, beraberliktir ve mağlubiyetin başı de ayrılıktır.”²⁵

İhtilaflar ve çekişmeler kalplerin ayrılmasına ve dolayısıyla müslümanlar arasında sevginin ve merhametin kalkmasına sebep

²⁴ Camiu'l-Beyan fi tevili'l-Kuran, el-Enfal suresi 73üçüncü ayetin tefsiri

²⁵ Siracu'l-Muluk, sayfa 151

olacaktır. Fakat insanları bir araya getiren, onları bir bütün yapan, birbirlerine kenetleyen sevgidir. Bu, özellikle mucahitler için geçerlidir. Zira cihad fi sebilillah Vela ve Bera'nın, Allah için sevmenin ve Allah için buğz etmenin zirvesinden başka nedir? Bir mucahit en değerli varlığını, canını, Allah *azze ve celle*'ye satmamış mıdır? Allah *azze ve celle*'yi kendi canından çok sevmese bunu yapabilir mi? O'na canı pahasına kavuşmayı arzulamasa bunu yapabilir mi? Bu sorunun cevabı muhakkak ki hayır olmalı. Mademki böyle, o zaman Allah *azze ve celle*'yi sevenler ve O'nun sevgisini arzulayanlar şu sözüne kulak versinler:

إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الَّذِينَ يُعَاتِلُونَ فِي سَبِيلِهِ صَفًا كَأَنَّهُمْ بُنْيَانٌ مَرْصُوصٌ

“ Gerçek şu ki Allah, Kendi yolunda birbirlerine kenetlenmiş bina gibi saf bağlayarak savaşımları sever.” (es-Saff 4)

İmam ibni Cerir *rahimehullah* dedi ki: “ Allah’u Teâlâ “ eğer Allah’a en sevimli amellerin neler olduğunu bilseydik ölünceye kadar o amelleri işlerdik” diyenlere şöyle diyor: **“ Gerçek şu ki”** ey kavim, **“ Allah Kendi yolunda savaşımları sever”**, onlar O'nun davet ettiği yolunda ve dininde **“ saf bağlayarak”**, yani saflarda yerlerini

alarak Allah'ın düşmanlarına karşı savaşırlar. Ve “**sanki onlar birbirlerine kenetlenmiş bir bina gibidirler**”, yani onlar Allah yolunda saflara dizilmiş halde savaşırlar ve bu halleriyle taşları sıkı bir şekilde sıraya koyulmuş ve böylece daha sağlam ve daha mükemmel olmuş bir sete benzerler ki, hiçbir şey onu geçemez.”²⁶

İşte bunun için Allah *subhanehu ve Teâlâ* rızasına nail olan ordusunu tanıtırken Vela ve Bera vasıflarıyla tanıtıyor ve diyor ki:

لَا تَجِدُ قَوْمًا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ يُوَادُّونَ مَنْ حَادَّ
اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَلَوْ كَانُوا آبَاءَهُمْ أَوْ أَبْنَاءَهُمْ أَوْ إِخْوَانَهُمْ أَوْ عَشِيرَتَهُمْ
أُولَئِكَ كَتَبَ فِي قُلُوبِهِمُ الْإِيمَانَ وَأَيَّدَهُم بِرُوحٍ مِنْهُ وَيُدْخِلُهُمْ جَنَّاتٍ
تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ وَرَضُوا
عَنْهُ أُولَئِكَ حِزْبُ اللَّهِ أَلَا إِنَّ حِزْبَ اللَّهِ هُمُ الْمُفْلِحُونَ

“ Allah’a ve Ahiret gününe inan hiçbir kavimin, Allah ve Rasulüne karşı çıkana sevgi beslediklerini göremezsin. İster bunlar babaları veya oğulları veya kardeşleri veya soydaşları olsalar bile. İşte bunlar kalplerine imanı yazmış olduğu ve kendilerini katından bir ruh ile

²⁶ Camiu'l-Beyan fi tevili'l-Kuran, es-Saf suresi 4üncü ayetin tefsiri

desteklemiş olduğu kimselerdir. Hem de onları orada ebediyen kalıcılar olmak üzere, altından ırmaklar akan cennetlere sokacaktır. Allah da onlardan razı olmuştur. Onlarda O'ndan hoşnut olmuşlardır. İşte bunlar Allah'ın hizbidir. Haberiniz olsun, muhakkak ki Allah'ın hizbi felah bulanların ta kendisidir.

Bu nedenli birbirlerine kenetlenmiş bir İslam birliğini bozmak ve geçmek mümkün olmaz. Bu nedenli bir İslam birliği karşısında hiçbir fesat duramaz. Bu nedenli bir İslam birliğini ilerlemekten hiçbir küfür ordusu engelleyemez.

Evet, bu nedenli bir İslam birliği. Bunun için cihadın bir hedefi muhakkak İslam birliğini oluşturmak ve bu birliği korumak olma zorundadır.

İşte bundan dolayı ümmetin birliğini bozan her şeye karşı cihad meşru kılınmıştır. Ümmetin birliğini bozan müslüman olsa bile. Evet, müslümanın canını korumak makasid'ud-diniyye'dendir muhakkak, fakat İslam birliğinin bozulması, yeryüzünde dinin bozulmasına sebep olunca ve dinin korunması canın korunmasına mukaddem olunca ve daha büyük zararı def

etmek için ve İslam toplumunun maslahatını korumak, ferdin maslahatına korumaktan önce geldiği için, birliği bozan müslüman da olsa, öldürülmesi mubah kılınmıştır.

Mesela meşru halife varken kendisini halife ilan eden ve tabileri ve İslam topluluğunu ifsat eden eli silahlılar ve meşru halifeye karşı kıyam eden bağiler ve yol kesenler. Bunların her birinde muhakkak tafsilat vardır, bunları halledecek yer de burası değildir, fakat burada bizim için önemli olan bunların kanlarını mubah kılan küfürleri değil, fakat ıslah olmadıkları halde, fitne ve fesada sebep olup, İslam birliğini bozmalarıdır. Ulema bunlara karşı savaşı cihad fi sebilillahtan addetmiştir.

Hâlbuki burada savaşın gayesi hiç şüphe yok şirkin izalesi değildir, fakat şirke karşı savaştan ve Tevhidi ikame eden İslam cemaatinin korunmasıdır. Burada savaşın gayesi yok etmek değil, bilakis tekrar itaate girmelerini sağlamak ve böylece İslam toplumunda tekrar yerlerini almalarıdır.

Aynı sebebe binaen fasık da olsa, zalim de olsa, müslüman emire karşı kıyama geçmek

caiz olmaz, çünkü birliğin bozulmasıyla daha büyük bir zarar meydana gelecektir. Bu durum emirin fıskı veya zulmü kendisine ise böyledir. Küfrünü ifade etmeyen bidat sahibi, uyuşturucu kullanan veya İslam ordusunun kanıyla hak ettiği ganimetleri kendi menfaati için çalan facir emir gibi. Bunun zararı İslam toplumuna ve cihada değilse, aldığı kararlar ve verdiği emirler tebaasının maslahatına zarar vermiyorsa, yapılması gereken hikmet ve emir sahibine laik bir üslup ile iyiliği emretmek ve kötülüğü nehyetmektir, ona nasihat etmek ve Allah ve rasulüne itaat üzere sabretmektir. Kötülüklerini inkâr etmek ve ona terk etmektir. Bu ehli-sünnet ve'l-cemaat'in asıllarından birisidir. Salih veya facir her emire itaat edilir, onunla beraber cihad edilir.

İmam İbni Teymiyye *rahimehullah* Moğollara karşı savaşla ilgili verdiği fetvasında facir emir ile beraber savaşın hükmünü şöyle belirtti: " Onlarla, (şeran) istenildiği gibi olan bir emir savaşacak olursa, bu Allah'ın rızasına vesile olur, kelimesinin yücelmesi, dininin yerine getirilmesi ve Rasulü'ne itaat olur. Ama aralarında liderlik için savaşan veya bazı işlerde müslümanlara haksızlık etmek gibi fucur işleyen

ve niyeti bozuk olanlar varsa ve bu kişilerle birlikte Moğollarla savaşı terk etmenin dine zararı, savaşmaktan daha büyük ise, iki zarardan hafif olan tercih edilir ve bu kişilerin yanında düşmana karşı savaşılması gerekir. Zira bu, İslam'ın gözetilmesi gereken esaslardandır. Bu nedenle facir veya iyi olan bir emirin yanında savaşa katılmak ehl'i-sünnet ve'l-cemaatin asıllarındandır. Rasulallah *sallallahu aleyhi vesellem*'in bildirdiği gibi, şüphesiz Allah'ü Teâlâ bu dini facir adamlar ve nasipleri olmayan topluluklarla da destekler. Çünkü ancak facir yöneticilerle veya çoğu facir olan askerlerle beraber savaşmaktan başka seçenek olmazsa, ancak şu iki durumdan birisi söz konusudur: Ya onlarla beraber savaşa çıkılmayacak ki, bu din ve dünya için zararı onlardan daha büyük olan düşmanın ülkeyi işgal etmesine sebep olur, ya da facir emirle beraber savaşa gidilir ve iki kötüden daha kötüsü önlenmiş olur ve tümü olmasa bile, İslam ahkâmın çoğu bu şekilde ikame edilmiş olur. Bu durumda ve benzeri bütün durumlarda vacip olan budur. Nitekim raşid halifelerden sonra yapılan savaşların çoğu ancak bu şekilde meydana gelmiştir.²⁷

Ve aynı yerde şöyle devam etti: " Eğer ki kişi Rasulallah *sallallahu aleyhi vesellem*'in

²⁷ Mecmuu'l-fetava, cüz 28, sayfa 506,507

emirlerin kıyamet gününe kadar devam ettirecekleri cihad ile alakalı emrini ve yine zulümlerinde zalimlere destek vermenin yasaklamasını kavradıysa, üzerine düşen şu olduğunu bilmiş olur: Katıksız İslam vasat yolun ta kendisidir. Durumları sorulanlar gibi, kendilerine karşı cihad edilmesi gerekli olanlar, başka bir şekilde cihad etmenin mümkün olmadığı ve birlikte savaştığı taifenin masiyetlerine katılmaktan sakınabildiği kadar sakınmaktan başka yol bulunmadığı takdirde, her emir ve her taifeyle beraber cihad etmek İslam için daha iyidir. Böyle bir durumda Allah'ü Teâlâ'ya itaat olan şeylerde onlara itaat eder, Allah'ü Teâlâ'ya isyan olan şeylerde ise onlara itaat etmez. Çünkü Allah'ü Teâlâ'ya isyan olan şeylerde kullara itaat yoktur. Geçmişte ve günümüzde bu ümmetin iyilerinin yolu budur. Her mükellefin üzerine vacip olan da yine budur. Bu yol, bilgisizlikten kaynaklanan ve sahte takva taşıyan Haruriler²⁸ ile iyi olmasalar dahi mutlak manada yöneticilere itaati vacip gören Mürcie ve benzerlerinin yolu arasında vasat olan yoldur.”²⁹

Ve ibni Kudame *rahimehullah* dedi ki: “ İyî veya facir; herkesle beraber savaşa çıkılır. Yani bütün imamlar ile beraber savaşa çıkılır. Ebu

²⁸ yani hariciler

²⁹ Mecmuu'l-fetava, cüz 28, sayfa 508

Abdullah'a (yani İmam Ahmed *rahimehullah*) “ Ben savaşıp da Abbas oğullarının ganimetlerini artırmam”, diyen kişi hakkında görüşü sorulunca şöyle dedi: “ Subhanellah, bunlar kötü insanlardır. Cihaddan geri kalıp, alıkoyan cahil kişilerdir. Onlara, “ Herkes sizin gibi savaşmayacak olursa, o zaman kim savaşacak? Savaşmazsa, İslam yok olmaz mı? Bu durumda Rumlar (kâfirler) neler yapar?” diye sormak gerekir. Ebu Davud senediyle Ebu Hureyre *radiyallahu anhu*'dan şöyle rivayet etti: Rasulallah *sallallahu aleyhi vesellem* şöyle buyurdu: “ **İyi veya kötü olsun, her imam ile beraber cihad etmeniz vaciptir.**” Ve yine senediyle Enes *radiyallahu anhu*'dan şöyle rivayet etti: “ Rasulallah *sallallahu aleyhi vesellem* şöyle buyurdu: “ **Üç şey imanın aslındandır: Allah'tan başka ilah yoktur diyen kişiye saldırmamak. Günahları sebebi ile onu tekfir etmeyiz, bir ameli sebebiyle onu İslam'dan çıkarmayız, beni Allah gönderdikten beri, ümmetin son ferdi Deccal'a karşı savaşincaya kadar cihadın devam etmesi ve kadere iman etmek.**” Ayrıca fucur sahibi ile beraber cihad etmemek, cihadın kesilmesine, kâfirlerin müslümanlara hâkim olup yok etmesine ve küfür sözünün üstün olmasına sebep olur. Bunda ise büyük bir fesat vardır. Allah'ü Teâlâ şöyle buyurur: “ **Allah, insanların**

bir kısmını diğer bir kısmı ile savmasaydı, yeryüzü muhakkak fesada uğrardı.”³⁰

Fakat emirin zulmü ve fıskı İslam halkın ifsadına ve dolayısıyla toplumun bozulup, ihtilafların baş göstermesine ve halk için din, can ve mal emniyetinin kalkmasına sebep olursa veya küfre karşı cihadı iptal etmiş ve kâfirlerle müslümanların maslahatına zarar verecek antlaşmalar yapmış ise, işte o zaman bazı âlimler itaati terk etmeyi ve kıyam etmeyi caiz görmüşlerdir.³¹

Veya bir emir beceriksizliğinden dolayı mucahidlerin gereksiz tehlikeye atılmasına sebep olursa veya mucahidlere hıyanet ettiği, yüz üstü bıraktığı, gizlice düşman ile mucahidlerin aleyhine antlaşmalar yaptığı malum ise, işte o zaman, böylesi ile beraber cihad etmek doğru olmaz.³²

Bu hususu burada getirmemin sebebi şudur: cihad ehli kardeşlerimizin bazıları saldırı

³⁰ El-Muğni, cüz 20, sayfa 419

³¹ El-cihadu ve'l-kitalu fi siyaseti'ş-şeriyye, altıncı bahise bak.

³² El-Muğni, cüz 20, sayfa 419,420'ye bak.

cihadı ile savunma cihadı arasındaki farkı dikkate almayarak, savunma cihadında meşru olan genişliği, saldırı cihadının gayesiyle daraltıyorlar ve böylece imamların yukarıda geçen kötölemelerine muhatap oluyorlar. İslam devletinin kaim olduğu, sınırları mahfuz olduğu, kitalin gayesi saldırgan kâfiri def etmek değil, Tevhid'in İslam diyarının sınır boylarının arkalarına götürmek olduğunda, gaye insanları ve yeryüzünü şirkten temizleme olduğunda, cihad fard'u-ayn değil fard'u-kifaye olduğunda, elbette cihad rayesinin katıksız ehl'i-sünnet ve'l-cemaat olması aranmalıdır. Lakin kâfir düşman askerlerini evimizin kapısından bir haber mesafesinde yığmışsa, saldırıp, dinimizi, canımızı ve ırzımızı kast ediyorsa bidat ehli olsalar da düşmana karşı cihad sancağını taşıyan yalnız onlar olduğu için, beraber düşmanı def etmek ehl'i-sünnet ve'l-cemaat menhecinin ta kendisidir. Zira İslam dininin yeryüzünde muhafızları ehl'i-sünnet ve'l-cemaattir. İslam dinini korumak ancak bidat ehli emir³³ ve tebaalarıyla veya facir emir ve tebaalarıyla

³³ Bahsettiğim bidat ehli, kıbleye mensup müslüman fırkalardır. Bidatları büyük şirk veya küfür olanları kast etmiyorum.

mümkünse, bu halde bu yapılmalı, aksi takdirde eli kanlı kâfirler güçlenecek, İslam atıl kılanacak ve en azından mucahidleri barındıracak kadar bir İslam'a sahip olan beldeler de kâfirlerin eline geçecek ve dolayısıyla küfre karşı evrensel cihad cephesi zarar görecektir, belki bazı bölgelerde sona bile erecek.

Evet, meselede asıl olan, kıbleye mensup, fakat heva ve bidat ehli olan fırka ve taifelerle yardımlaşmamaktır.

Allah *subhanehu* ve *Teâlâ* buyuruyor ki:

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا بِطَانَةً مِنْ دُونِكُمْ لَا يَأْلُونَكُمْ خَبَالًا وَدُّوا مَا عَنِتُّمْ قَدْ بَدَتِ الْبَغْضَاءُ مِنْ أَفْوَاهِهِمْ وَمَا تَخْفَى صُدُورُهُمْ أَكْبَرُ قَدْ بَيَّنَّا لَكُمْ الْآيَاتِ إِنْ كُنْتُمْ تُعْقِلُونَ

“ Ey iman edenler, kendinizden başkasını sırdaş edinmeyin. Onlar halinizi bozmaktan hiç geri kalmazlar. Size sıkıntı verecek şeyleri arzu ederler. Onların kinleri ağızlarından taşıp çıkmıştır. Göğüslerinde gizledikleri ise daha büyüktür. Şayet düşünürseniz işte size ayetlerimizi açıkladık.” (Al’i-İmran 118)

İmam Kurtubi *rahimehullah* dedi ki: “ Allah’u

Teala bu ayette muminlere, kâfirlerden, yahudilerden ve heva ehli olanlardan içli dışlı kimseler, yakın kimseler edinmeyi, görüşlerini almayı ve işlerini kendilerine havale etmeyi yasaklamıştır. Şöyle denilmiştir: " senin izlediğin yola ve dinine muhalif olan hiçbir kimse ile karşılıklı konuşmaman gerekir." Şair der ki: " Sen kişiye dair sorma. Onun arkadaşını sor. Çünkü her bir arkadaş beraber olduğu kimseye uyar."

Ebu Davud'un Sunen'inde Ebu Hureyre'den, Nebi *sallallahu aleyhi vesellem*'in şöyle buyurduğunu rivayet etti: " **Kişi, arkadaşının dini üzeredir. O bakımdan sizden herhangi bir kimse kiminle arkadaşlık ettiğine bir baksın.**"

Ve ibnu Mes'ud'un da şöyle dediğini nakletti: " Siz insanları kardeş edindikleri kimselerle değerlendirin." Daha sonra Allah'ü Teâlâ, yakın ilişki kurmayı neden ve hangi husustan dolayı yasakladığını şöyle açıklamaktadır: " **Onlar halinizi bozmaktan hiç geri kalmazlar.**" Yani onlar, sizin halinizin bozulması için ellerinden gelen her şeyi yaparlar. Bu da şu demektir: Onlar, zahiren sizinle savaşmıyor olsalar dahi size, hileler, tuzaklar kurmakta, sizi aldatmak uğrunda ellerinden gelen hiçbir gayreti esirgemezler. Ebu Umame, Rasulallah *sallallahu aleyhi vesellem*'in Allah'ü Teâlâ'nın: "Ey iman edenler, **kendinizden başkasını sırdaş edinmeyin. Onlar halinizi bozmaktan hiç geri kalmazlar.**"

buyruğu hakkında: “ **Onlar Haricilerdir**” dediğini rivayet etti.^{34 35}

Mufessirlerin çoğu ayette geçen sırdaşı, müşrikler, munafıklar ve kitap ehli olarak açıklamışlardır. Lakin ayetin kast ettiklerini sadece bunlarla sınırlamanın bir dayanağı yoktur. Dolayısıyla Şihab’ud-din el-Alusi *rahimehullah* ayetle alakalı şöyle dedi: “ Nüzul sebebi özel olsa da hüküm geneldir. Muhakkak ki muhalifi veli edinmekte fitne ve fesada olasılık vardır. Bunun için sırdaşın haricilerle tefsir edildiği olmuştur.”³⁶

Hal bu iken, mağrip diyarı ehl’i sünnet âlimleri hicri üçüncü asırda Ebu Yezid el-Harici’nin kaldırdığı cihad sancağı altında kâfir Ubeydi devletine karşı cihad etmekte hemfikir olmuşlardır. Kadı İyad *rahimehullah* ehl’i sünnet ulemasının o zamanki icmasını şöyle anlatıyor: “ Körlüğü nedeniyle Ebu Meysera hariç, meşhur fakihlerden hiç kimse geride kalmadı. Lakin o da, silahını çekmiş, savaşa çıkmak üzere şeyhlerle beraber insanların arasında Kirvan’da

³⁴ Suyuti Durru’l-Mensur’da, bu hadisi İbnu Ebi Hatim ve Tabarani ceyyid senetle tahric ettiğini söyledi.

³⁵ El-Camiu li ahkami’l-Kuran, Al’i-İmran suresi 118 ayetin tefsirinde.

³⁶ Ruhu’l-Meani fi tefsiri’l-Kurani’l-Azim ve’s-sebi’l-meseni, Al’i-İmran suresi 118 ayetin tefsirinde.

yürüyordu.”³⁷

Evet, Hariciler müslümanlar için fitnesi hakikaten çok büyük olan bir bidat taifesidir. Zira müslümanları tekfir etmeyi ve akabinde canlarını ve mallarını kendilerine helal görmeyi din edinmişlerdir. Fakat mağrip diyarında zamanın ehli sünnet uleması kâfir Ubeydilere karşı savaşı terk etmenin zararı, Haricilerle beraber savaşmaktan çok daha büyük olacağını gördükleri için, bidat ehli de olsa Ebu Yezid el-Harici'nin sancağı altında, İslam ve İslam halkı için çok daha şerli olan rafizi Ubeydilere karşı cihad etmek için toplanmışlardı.

Aralarında en meşhurlardan birisi olan Ebu İshak es-Sibai *rahimehullah* Ebu Yezid'in adamlarına işaret ederek dedi ki: “ bunlar kıble ehлиндendir. Onlar ise (Ubeydiler) kıble ehlerinden değiller. Onlar Allah düşmanlarının oğullarıdır. Allah bizi Ebu Yezid ile muzaffer kılsa onun itaatine girmeyiz, çünkü o haricidir”³⁸.³⁹

³⁷ Tertibu'l-Medarik ve takribu'l-Mesalik, 1/365

³⁸ Bidatların dereceleri farklıdır. Her bidat sapıklıktır ve inkârı zaruridir, fakat kimisi daha büyüktür ve kimisi daha küçüktür. Her bir bidat taifesiyile muamele sahip oldukları bidate, şiddetine ve bidatte ısrarlarına göre olur. Bunun için her bir bidat taifesini burada örnek verilen haricilere benzetmemek, her bir taifeyi kendi hallerine göre değerlendirmek lazım.

³⁹ Es-Siyeru li'z-Zehabi, 15/154

Ve İmam Serahsi *rahimehullah* şöyle dedi: “ Adalet ehlinde birisi bir harici taife ile beraber başka bir harici taifeye karşı savaşılamaz. Böyle bir savaşta ancak haricilerin konumu güçlenecek. Zira müslümanlardan bağı bir taifeyle savaşmak, tekrar Allah’ın emri altına girmeleri için mübah kılınmıştır. Bu durumda ise bu amaç gerçekleşmiyor, çünkü sadece haricilerin konumu güçleniyor. Adalet ehli müslümanların haricilerle beraber harbi muşriklere karşı savaşmalarında ise bir beis yoktur. Çünkü bu durumda küfür fitnesini def etmek için ve İslam’ı üstün kılmak için savaşıyorlar. Bu ise emredilmiş olan bir savaştır ve bu Allah’u Teâlâ’nın kelimesini yüceltmektir. Daha önce geçen aksine. O (ilk) durumda savaş, hak yoldan sapmış olanı üstün kılmak içindir. Bu (ikinci) durumda ise savaş esas yolu ispat etmek içindir.”⁴⁰

Cihad hakkında konuştuğumuz zaman cihadın bu iki kısmını doğru değerlendirmek elzemdir. Zira içinde bulunduğumuz zamanda cihad umumen savunma cihadıdır. Küfür her yerde müslümanları muhasara etmiş olmasına rağmen Cihad sancağını yükselten müslüman taifelerin sayısı oldukça azdır. Bu durumda

⁴⁰ Şerhu’s-siyeri’l-kebir, 2969 ve 2970inci maddeler.

gerekli olan Tevhid üzere sebat etmek, Tevhid'ten zerre kadar taviz vermemek ve menheç ve usulde bidat ehlinden olsalar da sancak sahipleriyle birliği aramak, İslam vahdetini oluşturmak, hikmet ile Tevhid ve sünnetin ikamesi için ve şirk ve bidatların izalesi için savaşmaktır. Allah'ı A'lem.

Rabbim mucahitlere nusret, güç ve izzet ihsan etsin, bizi hidayet edip halimizi düzeltsin ve hak üzere birleştirsın.

Allah'a hamd olsun ve Rasulü Muhammed'e salât ve selam olsun.

Ebu Abdullah Tarık
13 Şaban 1431

